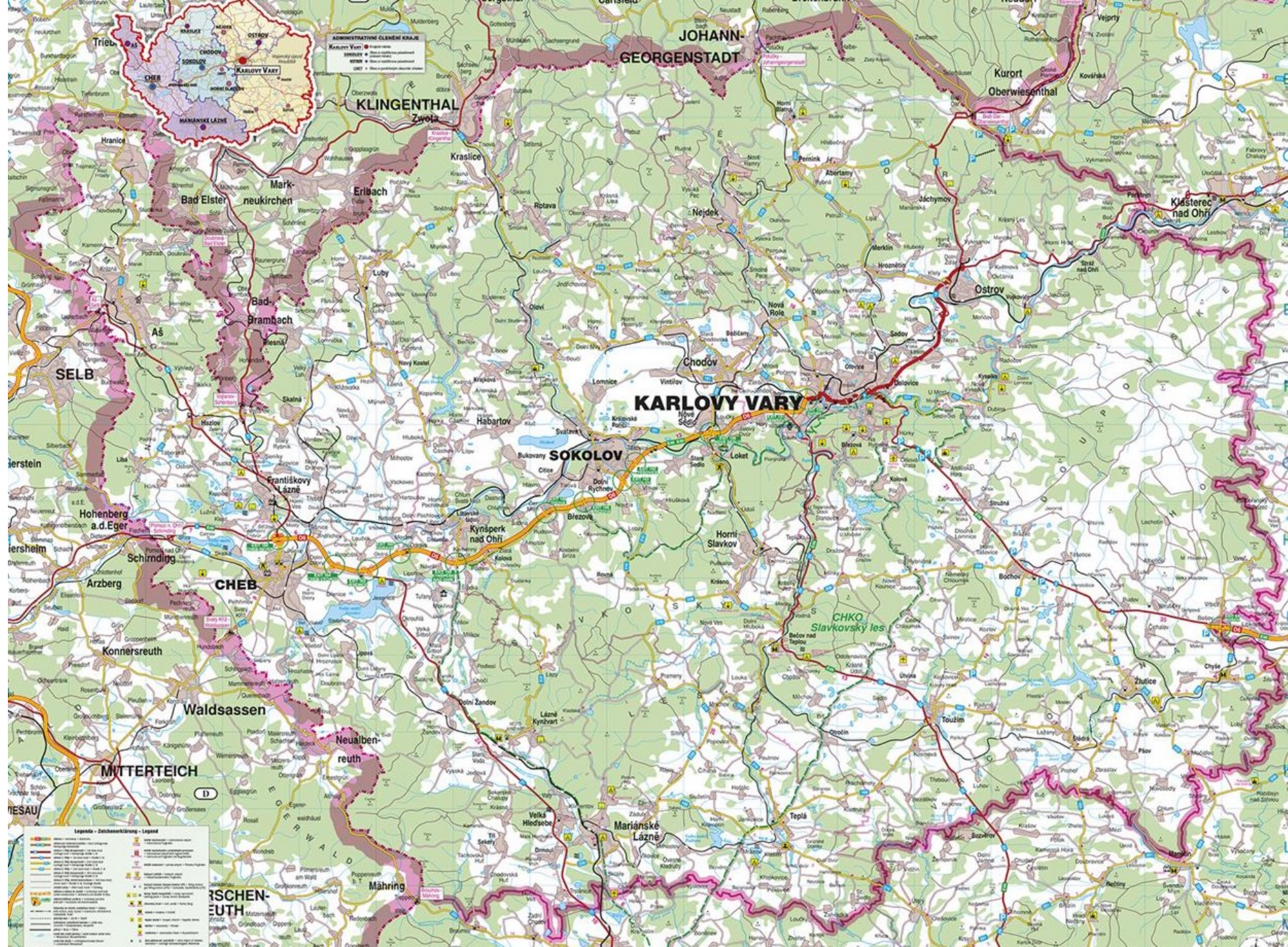

Smírčí kříže Karlovarského kraje

- K nezáhadnějším a zároveň nejpoetičtějším památkám na našem území patří drobné monolitické kamenné kříže, známé jako smírčí. Na území České republiky se jich dochovalo více než 1.300 a samotný Karlovarský kraj jich podle evidence Společnosti pro výzkum kamenných křížů ukrývá 145.
- Jejich původ, smysl i důvody vzniku zůstávají do značné míry zahaleny tajemstvím. Existuje řada teorií, které se navíc regionálně liší. Na Moravě bývaly kříže spojovány s cyrilometodějskou tradicí, zatímco v západních Čechách se dříve uvažovalo o jejich vazbě na germánskou symboliku.
- Nejpřesvědčivější a historickými prameny nejlépe podložená interpretace však spojuje smírčí kříže se středověkým trestním právem. Pachatelé těžkých násilných činů – zejména zabití či vražd – mohli uzavřít s pozůstalými oběti smír. To vyžadovalo přiznání viny, prosbu o odpuštění nejen vůči rodině oběti, ale i vůči Bohu, a přijetí přísných kajících závazků. Ty mohly zahrnovat poutě (ideálně do Říma), financování mší, dodávky svíček pro kostel a také vztyčení kamenného kříže přímo na místě činu.
- Jen málo křížů dnes stojí tam, kde byly původně postaveny. Od druhé poloviny 19. století docházelo k jejich hromadnému přemísťování v souvislosti s výstavbou císařských silnic a železnic. Kříže ohrožené novými komunikacemi byly vyzdvíženy a znovu osazeny na bezpečnějších místech. Tak vznikly malebné shluky křížů, které spolu původně nesouvisely. Často byly stavěny do trojic, odkazujících na biblický motiv ukřižování Krista. V Karlovarském kraji je takových trojic sedm – například v **Plesné, Hazlově, Milhostově, Kostelní či ve Žluticích**. Pouze **Loket** se může pochlubit hned dvěma.
- Nejznámější loketská trojice stojí na severozápadním okraji města, zhruba 300 metrů nad hřbitovem, u silnice směrem na Nové Sedlo poblíž zastávky „Finské domky“. V lokalitě dříve zvané Zlatý vrch (Goldberg) setrvávají kříže ve stejném uspořádání už přes sto let. První písemná zmínka pochází z roku 1899 od badatele Franze Wilhelma, který zaznamenal i lidové pověsti o dvou bratrech či studentech, jež se zde měli navzájem zabít. Tyto legendy však patrně nejsou pravdivé.
- Druhá loketská skupina tří křížů, ležící při staré lesní cestě do Starého Sedla, je mladší. Vznikla až po druhé světové válce doplněním třetího, výrazně prostšího kříže ke dvěma starším a bohatě zdobeným. Ornamentika těchto dvou starších křížů nápadně připomíná výzdobu portálu hradní kaple na Chebském hradu z přelomu 12. a 13. století, což vedlo některé badatele k domněnce, že je vytvořila stejná stavební huť.

Seznam smírčích křížů (145)

SOKOLOV (29) Arnoltov Dasnice Hrušková Chotíkov Chranišov Chlum Svaté Maří (2) Jindřichovice Kostelní (3) Krajková Královské Poříčí (3) Krásno Kostelní Bříza Loket (8) Rudolec (2) Studánka Těšovice	KARLOVY VARY (41) Andělská Hora (2) Bečov nad Teplou Bor Dalovice Dobrá Voda (7) Horní Kramolín Hory Jakubov Jeřeň Karlovy Vary (3) Kojšovice Krásné Údolí Krásný Jez Luhov (2) Mezirolí Nežichov Ostrov (3) Protivec (2) Radošov Sedlec Stružná Teplá (3) Údrč Žlutice (3)	CHEB (75) Aš (6) Bříza Dolní Dvory Dolní Hraničná Dolní Paseky Dolní Žandov (3) Dřenice Dvorek Háje Hazlov (3) Hněvín Horní Hraničná (2) Hůrka Cheb (7) Klest Kopanina Lázně Kynžvart Lipná Lomnička Mariánské Lázně (2) Maškov Milhostov (6) Mlýnek Mnichov (2)	Mostek Opatov Ovesné Kladruby (2) Podhrad (8) Podhradí (2) Polná (4) Plesná (3) Povodí Sítiny Stebnice Trojmezí Vlkovice Závišín (2)
--	--	---	--

Arnoltov (Březová)

1388 Arnoltov

Dasnice

0125 Dasnice

Hrušková (Sokolov)

1390 Hrušková

Chotíkov (Kynšperk nad Ohří)

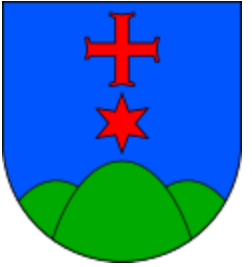
0830 Chotikov

Chranišov (Nové Sedlo)

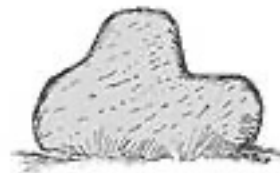

0128 Chranišov

Chlum Svaté Maří

0127 Chlum

0344 Chlum

Jindřichovice

0345 Jindřichovice

Kostelní (Kraslice)

0762 Kostelní

0763 Kostelní

0130 Kostelní

Krajková

0131 Krajková

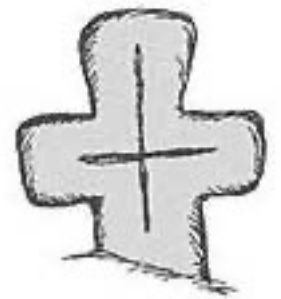
Královské Poříčí

0132 Kr. Poříčí

0968 Kr. Poříčí

0129 Kr. Poříčí

Krásno

0134 Krásno

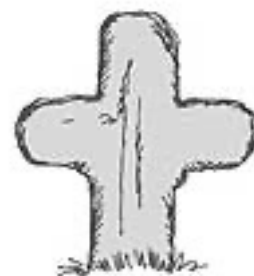
Kostelní Bříza (Březová)

Loket

0758 Loket

0757 Loket

0138 Loket

0137 Loket

0759 Loket

0760 Loket

0136 Loket

0761 Loket

Rudolec (Březová)

0809 Rudolec

Studánka (Kynšperk nad Ohří)

0810 Studánka

Těšovice

0906 Těšovice

Andělská Hora

1549 And. Hora

1552 And. Hora

Bečov nad Teplou

0572 Bečov

Bor (Sadov)

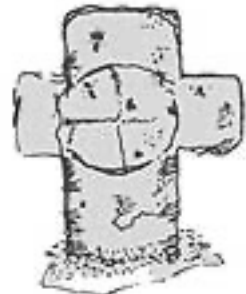
0001 Bor

Dalovice

0113 Dalovice

Dobrá Voda (Toužim)

1739 Dobrá Voda

Horní Kramolín (Teplá)

0002 H. Kramolín

Hory (Jenišov)

0327 Hory

Jakubov (Vojkovice)

0003 Jakubov

Jeřeň (Valeč)

1629 Jeřeň

Karlovy Vary

0004 Karlovy Vary

0005 Karlovy Vary

1037 Drahovice

Kojšovice (Toužim)

0115 Kojšovice

Krásné Údolí

0006 Krásné Údolí

Krásný Jez (Bečov nad Teplou)

1038 Krásný Jez

Luhov (Toužim)

0116 Luhov

1521 Luhov

Mezirolí (Nová Role)

0117 Mezirolí

Nežichov (Toužim)

Ostrov

0007 Ostrov

0008 Ostrov

Protivec (Žlutice)

0009 Protivec

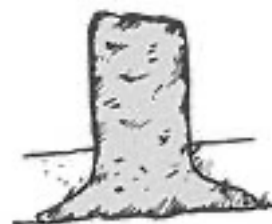
0010 Protivec

Radošov (Kyselka)

0118 Radošov

Sedlec (Karlovy Vary)

1404 Sedlec

Stružná

Teplá

0119 Teplá

0120 Teplá

Údrč (Bochov)

Žlutice

0121 Žlutice

0764 Žlutice

0765 Žlutice

Aš

0017 Aš

0018 Aš

0019 Aš

1653 Aš

Bříza (Cheb)

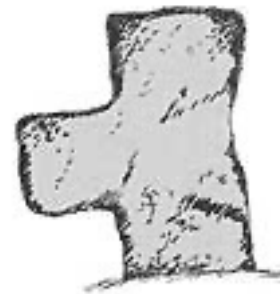
1103 Bříza

Dolní Dvory (Cheb)

0917 Dol. Dvory

Dolní Hraničná (Pomezí nad Ohří)

0051 Dol. Hraničná

Dolní Paseky (Aš)

0829 Dol. Paseky

Dolní Žandov

0604 Dol. Žandov

0965 Dol. Žandov

0919 Dol Žandov

Dřenice (Cheb)

0651 Dřenice

Dvorek (Třebeň)

0036 Dvorek

Háje (Cheb)

0035 Háje

Hazlov

0023 Hazlov

0026 Hazlov

0027 Hazlov

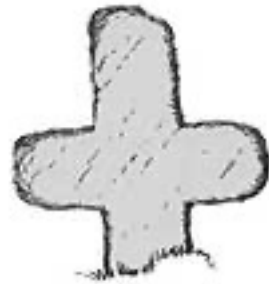

Hněvín (Nebanice)

0925 Hněvín

Horní Hraničná (Pomezí nad Ohří)

0052 H. Hraničná

0053 H. Hraničná

Hůrka (Libá)

0934 Hůrka

Cheb

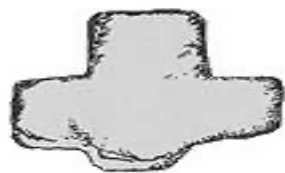
0028 Cheb

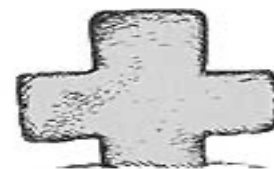
0042 Cheb

0047 Cheb

0175 Cheb

0048 Cheb

0176 Cheb

0571 Cheb

Klest (Cheb)

0046 K.H.-Klest

Kopanina (Nový Kostel)

0034 Kopanina

Lázně Kynžvart

0605 L. Kynžvart

Lipná (Hazlov)

0024 Lipná

Lomnička (Plesná)

0049 Lomnička

Mariánské Lázně

0014 Mar. Lázně

Maškov (Cheb)

0037 Maškov

0037 Maškov

Milhostov

0058 Milhostov

0038 Milhostov

0039 Milhostov

0040 Milhostov

0041 Milhostov

0050 Milhostov

Mlýnek (Nový Kostel)

0033 Mlýnek

Mnichov (Mariánské Lázně)

0056 Mnichov

0778 Mnichov

Mostek (Milhostov)

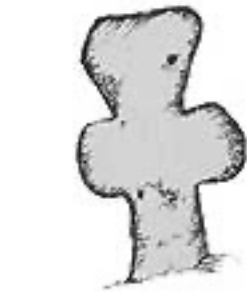
0029 Mostek

Opatov (Luby)

0950 Opatov

Ovesné Kladruby

0057 Ov. Kladruby

0777 Ov. Kladruby

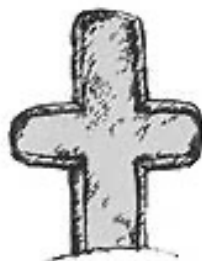
Podhrad (Cheb)

0954 Podhrad

0043 Podhrad

0044 Podhrad

0045 Podhrad

1794 Podhrad

1795 Podhrad

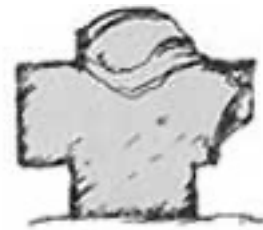
1796 Podhrad

1797 Podhrad

Podhradí

0020 Podhradí

0021 Podhradí

Polná (Hazlov)

0025 Polná

0652 Polná

0653 Polná

0656 Polná

Plesná

0030 Plesná

0031 Plesná

0032 Plesná

Povodí (Třebeň)

0958 Povodi

Sítiny (Mnichov)

Stebnice (Lipová)

0054 Stebnice

Trojmezí (Hranice)

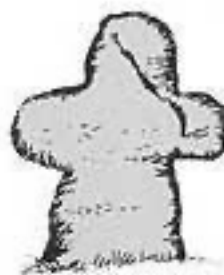
0022 Trojmezí

Vlkovice (Mariánské Lázně)

0779 Vlkovice

Závišín (Zádub-Závišín)

0055 Závišín

1793 Závišín